De familie Cnipscheer
of
Knipscheer.

Zetelplaatsen: den Hout bij Oosterhout, Rotterdam, Alkmaar, Parijs enz.

Wapen van sabel met een zilveren, dubbel getinneerde faas.
Helmteeken: opstaande, oude, zilveren schaar.
Helmdek: zilver, sabel.
Het wapen hangt aan enkele perkamenten koopbrieven en overdrachtsacten, d.d. 1697.

In het Westen van Noordbrabant, ten zuiden der nijvere Langstraat, ligt tusschen welig geboomte de stad Oosterhout. Van verre ziet men den fraaien Gotischen toren reeds rijzen boven de roode daken van het stedeke, terwijl terzijde de ruïne van het kasteel Strijen (1) herinnert aan den feodalen tijd van leenheeren en lijfeigenen. Waar een Oosterhout bestaat, moet ook een Hout geweest zijn, dat Westelijk lag.

Volgt men den grooten weg in Westelijke richting langs weilanden en korenvelden heen, dan komt men door 't gehucht Vrachgelen langs den Heiligen Eik aan een wel gebouwd dorp met kerk, het oude den Hout. Kortbij liggen de gehuchten ter Aelst en het Eind, waar vroeger de sloten het Panhuijs, het huis ter Aalst of Bersselaarsslotje, thans verdwenen, lagen. (2)

(1) Zie Kerkelijke Geschiedenis J. B. Krüger, blz. 41.
(2) Id. id., blz. 48.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Willem van Duvenvoirde, heer van Oisterhout, stichtte 1 Oct. 1336 te den Hout een gasthuis met kapel, die beide later in oorlogstijden zoo verwoest werden, dat er slechts enkele brokstukken van over waren. (1)

Pleit dit al voor den hoogen ouderdom van het dorp, ook het stichten van een nieuwe kapel in 1609 voor de Katholieken van Oosterhout en den omtrek, wijst op het aanzien der plaats.

Om het dorp liggen de Houtsche akkers, Eind van den Hout, Ter Aalst, bosschen en weilanden; de omgeving is vruchtbaar en vol afwisseling

In het midden van 't dorp ligt de oude, groote huizing of hofstede, waarop in 1565 *Cornelis Cnipscheer* woonde, en die thans na 350 jaren nog in 't bezit van zijne afstammelingen is.

Wel zijn de takken der familie verspreid, zijn er uitgestorven en hebben zich steeds sinds eeuwen leden der familie aan den geestelijken stand gewijd — maar te den Hout bestaan nog *Knipscheers*, die in de voetstappen hunner voorvaderen treden.

De naam *Cnipscheer* of *Knipscheer* kan op den *lakenhandel* duiden, die in vroegere eeuwen sterk in de *Baronie van Breda* gedreven werd. Vindt men oudtijds hier en daar de *C.* als beginletter, later vindt men meer de *K.* zooals een tweetal copieën van handteekeningen, uit het Rijksarchief te 's Hertogenbosch genomen, kunnen bewijzen. (2) (Zie plaat 1.)

Teneinde het onderzoek stelselmatig te verrichten, werden geraadpleegd, zoowel de stukken in het Rijksarchief te 's Hertogenbosch, afdeeling Oosterhout-den Hout nl. de overdrachtsprotocollen, vesten, geloften, voogdijrekeningen, maar ook te Oosterhout ten Raadhuize de oude registers van den Burger-

(1) Zie Taxandria I blz. 152.

(2). Genomen uit het Rijksarchief te 's Bosch, afdeeling Oosterhout naar de origineele handteekeningen.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Jan Govert Knipschyt. 1733.

Govert Jansz Knipschyt 1733.

1645.

Handmerk Huÿb Cornelisse Knipscheer.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

lijken Stand. Loopt het eerste archief terug tot 1500, de burgerl. standsregisters zijn niet in zoo volmaakte orde.

De *Knipscheer's* van den Hout zegelden als gezworenen en gemeensmannen met een zilveren dubbel-getinneerde faas op sabel. Als sprekend deel van 't zegel moet de zilveren rechtopstaande schaar aangemerkt worden, die als helmteeken figureert.

Opmerkelijk toevallig is het, dat het hoofdwapen overeenkomst vertoont met dat der Surmonts, de adellijke familie, waaraan ze in het laatst van 1600 door het huwelijk van Gerard Jan Cornelis Knipscheer met Jonkvrouw Henriette Surmont verbonden waren.

Huijb Cornelis Knipscheer teekent eene voogdijrekening van 18 Nov. 1645 met een sprekend handmerk, zijnde het helmteeken van het wapen. (Zie plaat 1.)

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf